

POLSCY BOHATEROWIE

Filip Musiał – Jeden cel – Niepodległość 3

Michał Wenklar – Generał „Nil” 13

Żonaty, dwoje dzieci, bez majątku, niekarany. Odznaczenia: Virtuti Militari, czterokrotny Krzyż Walecznych, Krzyż Niepodległości, Polonia Restituta, Złoty Krzyż Zasługi. Takie dane widniały na protokołach przesłuchania Augusta Emila Fieldorfa z 1951 r.

Tomasz Balbus – „Poznałem bolszewizm...”. Pułkownik Franciszek Niepokólczycki (1900–1974) 24

Na dwa dni przed świętami Bożego Narodzenia 1956 r. z ciężkiego więzienia we Wronkach został zwolniony Franciszek Niepokólczycki, prezes II Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”.

Jarosław Wróblewski – Witold Pilecki mniej znany 37

Dariusz Walusiak – Święci polskiej sprawy 45

Artur Piekarz – „Wyprowadzić z dołów hańby”.

Major Hieronim Dekutowski „Zapora” (1918–1949) 52

„Jego trumienka została pierwsza wyniesiona z »Łączki«. Można powiedzieć, że w symboliczny sposób mjr »Zapora« ponownie stanął na czele oddziału – nie po to, żeby poprowadzić go do walki, ale po to, żeby z tych dołów hańby, dołów śmierci swą grupę wyprowadzić” – powiedział prof. Krzysztof Szwagrzyk.

Grzegorz Ostasz – Legendarny oficer
dywersji AK Rzeszów. Kapitan Józef Lutak
„Dyzma” (1909–1944) 66

Tadeusz Zych – „Nam wystarczyło,
że prowadzi nas »Jędrus«”. Władysław
Jasiński (1909–1943) 75

Tomasz Łabuszewski – James Bond
spod Wołkowyska. Stefan Pabiś
(1910–2003) 85

Michał Ostapiuk – Komendant
„Szczerbiec”. Gracjan Fróg
(1911– 1951) 97

Jarosław Szarek – Wiara i pamięć 106

Paweł Wąs – Dowódca akcji
na Radomsko. Porucznik Jan Rogulka
„Grot” (1913–1946) 119

Rafał Igielski – Mieczysław Szwarczyński
i antysowiecka organizacja
w Głębokiem 129

Małgorzata Sokołowska – Roman
Zwiercan 139

OPOWIEDZIANE HISTORIE

Z „Wiarą i Niepodległością”
na spotkanie z Papieżem. Fragment
notacji z Kornelem Morawieckim 147

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Szukaj, burz i buduj.

Z Adamem Siwkim, dyrektorem Biura
Upamiętniania Walk i Męczeństwa,
rozmawia Kinga Hałacińska 151

Kolegium:

dr hab. Adam Dziuba, dr Wojciech Frazier,
dr Piotr Grzelczak, Adam Hlebowicz,
dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofiński,
dr hab. Sebastian Ligarski, dr Marcin Majewski,
dr hab. Filip Musiał, dr Wojciech Muszyński,
dr hab. Piotr Niwiński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813, wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiowski (jakub.golebiowski@ipn.gov.pl),
Kinga Hałacińska (kinga.halacinska@ipn.gov.pl),
Romuald Niedzielko – zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),
Piotr Źycieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska
(tel. 22 5818819, maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny, projekt okładki i łamanie:

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadryniak-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Druk:

LEGRA Sp. z o.o. ul. Albatrosów 10c,
30-716 Kraków

Na okładce:

Marcin Sianko jako Witold Pilecki. Kadr z filmu
„Rotmistrz Pilecki” w reż. Miłosza Koziola, 2022